

Agersnegle og tusindben kan give plantebortfald

Projektleder Anne Lisbet Hansen,
NBR Nordic Beet Research

Fugtige milde forhold og meget organisk materiale i jorden kan give gode forhold for agersnegle og tusindben, hvilket sidste år medførte plantebortfald af enkeltplanter i flere marker.

Snegle

Sidste år blev der i flere roemarker set tidlige plantetab som følge af angreb af agersnegle. Fugtige og milde forhold giver gode betingelser for agersnegle, som rasper på plantedele både under og over jordoverfladen og giver uregelmæssige huller på kimstængel og unge blade, *se foto 1 og 2*. Tørvejr hæmmer sneglenes aktivitet, men ved fortsat fugtigt vejr og mange snegle kan der blive behov for bekæmpelse med sneglekorn.

Agersnegle er ikke særligt kræsnе, men er stærkt afhængige af fugtige omgivelser. Således fremmer fugtige forhold sommer og efterår samt milde vintre sneglenes opformerings- og overlevelsesbetingelser. Mange planterester på arealet bidrager både til fugt og føde. I roer er der ofte størst problemer med agersnegle i sædskifte med hvidkløver, græsfrø og raps samt efter efterafgrøder.

Foto 1. Agersnegl ved kimplante (Finn Sørensen Nordic Sugar Agricenter).

Foto 2. Agersnegl og skader efter denne. Ofte ses planterne at synke sammen og ligge visne på jorden.

Det er altafgørende at opdage sneglene tidligt, hvis der skal opnås en god bekæmpelse, jævnfør Ghita Cordsen Nielsen, SEGES Innovation i Viden Om 21. august 2021. Det kan være en fordel at undersøge arealet før kommende roer allerede her i februar-marts. Forebyggende foranstaltninger kan være at undgå hulrum i jorden ved for eksempel pakning efter pløjning.

Er der snegle på kommende roemark? Det kan undersøges ved at udlægge et bræt, en sæk, en tallerken eller lignende flere steder i marken, hvorunder der lægges lidt fuldkornsmel eller knækkede hvedekerner. Undersøg arealer, hvor jorden er fugtig, eller hvor der erfaringsvist forekommer snegle. Der findes ingen tærskel for, hvor mange snegle man skal finde pr. sneglefælde pr. dag, før bekæmpelse skal iværksættes.

Sneglene overvintrer som æg, men de kan i milde vintre også overvintrе som voksne. Fra forår til efterår kan hver snegl lægge 300-500 æg. Æggene er 2 mm i størrelse, glasklare og ligger i dynger. Tre til fire uger gamle klækkes æggene, og fire til seks uger gamle er sneglene reproduktionsdygtige. Sneglene lever i 6-8 måneder og bliver op til 5 cm lange.

Bekæmpelse af snegle

Til bekæmpelse af agersnegle indgår jernfosfat, som findes i alle forekommende snegleprodukter fx SluXX HP og Agros Pro Sneglekorn, og som udgangspunkt anvendes 4-5 kg pr. ha. Men jævnfør Ghita Cordsen Nielsen vil dosis afhænge af antallet af snegle, hvilket netop kan være vanskeligt at fastlægge. Det kan være aktuelt at anvende en dosis i den lave

ende og gentage behandlingen, hvis sneglekornene hurtigt forsvinder. Det er vigtigt dagen efter at følge op på behandlingen, så en evt. 2. behandling ikke kommer for sent. Hold øje med, hvor hurtigt granulatene bliver ædt op. Det tager tid, før sneglene finder og æder sneglegranulatene, hvorfor virkningen indtræder langsommere end for tidligere godkendte midler. Det kan derfor være aktuelt at sprede sneglekornene straks efter såning. I praksis er set mange eksempler på dårlig effekt ved for sen bekæmpelse trods høje doser af sneglemidler og flere behandlinger.

Tusindben

Tusindben er altædende, og selvom de primært lever af dødt organisk materiale såsom indarbejdet halm, kan de forårsage skade eller plantebortfald, hvis de er til stede i stort antal og beskadiger spirende frø og unge planter frem til 2- til 4-bladstadiet. De har optimale forhold på lerede jorde med løs struktur, der har et højt organisk indhold, og under fugtige og kolde forhold.

Der er flere typer af arter, men det er ofte det plettede tusindben, som er lyse med rødlig pletter, der er den mest skadelige art i roer, *foto 3*. Den bliver 8 til 20 mm lang og kun 1 mm bred. De er inaktive og ses omkring rødderne, især på rødder, der i forvejen er beskadiget af andre insekter, men de kan også ernære sig på raske rødder. Nogle arter ses også beskadige kimstænglen.

Voksne tusindben deponerer deres æg i hulrum i jordbunden. De lægger op til flere hundrede æg pr. hun. Larver med seks ben kommer frem fra æggene. Hver gang larven skifter stadie, tilføjes segmenter med ben. De udvoksede individer har op til 60 segmenter i længden og kan blive op til seks år gamle.

Bekæmpelse af tusindben

Bejdsning med Force har nogen effekt på tusindben i jorden omkring frøpillen. Bejdsning med Gaucho har også nogen effekt. Fælles for bejdsmidlerne er, at de har begrænset effekt mod de forholdsvis store tusindben. Forebyggende foranstaltninger er pløjning og kompakt såbed.

Større plantebortfald kan give anledning til overvejelse om omsåning. Jo senere tidspunkt for omsåning, jo lavere plantetal kan accepteres, før det bør foretages, men omsåning afhænger desuden også af plantebestandens ensartethed og af problemkrudt. Aktuelle anvisninger i sæsonen kan ses på Nordic Sugar's hjemmeside samt i App'en Sukkerroer angående monitoring og varsling for skadedyr. ■

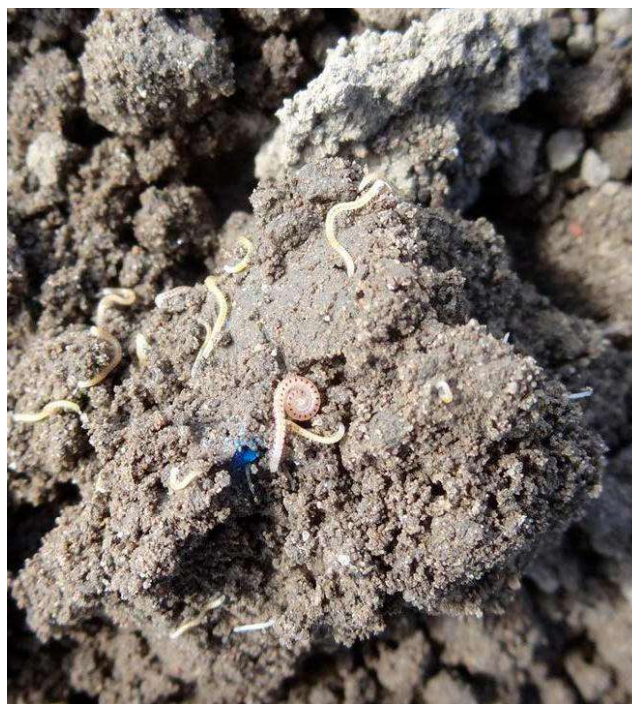

Foto 3. Tusindben kan være talrige og give plantebortfald.

Skadedyr 2022

Forekomst: Følg den ugentlige monitoring og varsling fra start april på sukkerroer.nu eller på sukkerroer APP.

Gaucho WS 70: Hvis der gives dispensation til brug af bejdsning med Gaucho WS 70 i 2022, forventes der kun undtagelsesvist at blive behov for bekæmpelse af skadedyr.

Force 20 CS: I roer bejdsset med Force 20 CS anbefales det til bekæmpelse af skadedyr at følge de vejledende bekæmpelsestærskler for rækken af forekommende skadedyr i sæsonen, blandt andet:

- Frem til roernes 4 blad-stadiet ved angreb af trips, runkelroebille, jordloppe – når mere end 50 pct. planter er tydeligt skadet.
- Sorte bedebadlus, når 50 pct. planter er koloniseret.
- Grønne ferskenbladlus og før 12 blad-stadiet – 1 uvinget bladlus pr. 10 planter. Efter 12 blad-stadiet – 1 uvinget bladlus pr. plante.

Se alle detaljerede bekæmpelsestærskler i NBR Faglig Beretning 2021 som er vedlagt dette Sukkerroent.